

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.205/2015/13. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2016. év február hó 23. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2015. év február hó 4. napján kelt 6.B.262/2014/14. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 19.120 (tizenkilencezer-százhusz) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni az államnak.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Székesfehérvári Törvényszék a 2015. február hó 04. napján kihirdetett 6.B.262/2014/14. számú ítéletével a vádlottat a Btk. 160.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntette, a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntette, a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétsége, valamint a Btk. 371.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 13 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben a vádlott és védője enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést, azt az ügyész tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1067/2014/3. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság perrendi szabályokat csak részben tartotta meg, de a felülbírálat akadályát képező eljárási szabálysértést nem követett el. A relatív eljárási szabálysértésből fakadóan - mivel egyes bizonyítékokat nem tett a tárgyalás anyagává - a tényállás részlegesen megalapozatlan, mert felderítetlen és iratellenes, ez azonban a sértett 2013. május 22. napján tett feljelentésének, május 23. napján és november 19. napján tett tanúvallomásainak, továbbá az 1. tényállási pont kapcsán a rongálási kárt 57.720,- forintban meghatározó eseti szaktanácsadói véleménynek a felolvasásával kiküszöbölhető. A rongálási kár ennek alapján történő pontosítását követően a tényállás már megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban is. A Székesfehérvári Törvényszék minimális szinten, de eleget tett indokolási

kötelezettségének is. A megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekményeit törvényesen minősítette. Nem tévedett a büntetés kiszabásakor sem. Az alkalmazott 13 évi börtönbüntetés és 10 év közügyektől eltiltás összhangban van a feltárt és értékelt súlyosító körülményekkel, a legsúlyosabb bűncselekmény kiemelkedő társadalomra veszélyességével és a vádlott bűnösségének fokával. A büntetés enyhítésére nincs törvényes indok. Az ítélet egyéb rendelkezési törvényesek. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Be. 363.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti tárgyaláson a Székesfehérvári Törvényszék 6.B.262/2014/14. számú ítéletét a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság - a tárgyalás tartására irányuló ügyészi álláspontot nem osztva - az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző eljárást nyilvános ülésen bírálta felül.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a másodfokú nyilvános ülésen - miután a Székesfehérvári Törvényszék 6.B.262/2014/14. számú jegyzőkönyve 7. oldala 3. és 4. bekezdésének ismertetését követően megállapítást nyert, hogy a sértett 2013. május 22. napján tett feljelentését, a 2013. május 23. napján és november 19. napján tett tanúvallomásait, valamint a rongálási kárt meghatározó eseti szaktanácsadói véleményt a 2015. február hó 04. napján tartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává tette, a bizonyítás felvételére és tárgyalás tartására vonatkozó indítványát már nem tartotta fenn.

A vádlott védője perbeszédében a megállapított tényállást nem vitatta, a bűnösségre vont következtetéssel és a cselekmények jogi minősítésével egyetértett. Az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést változatlanul fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vádlott javára szóló bűnösségi körülményeket hiányosan tárta fel. Az irányadó tényállás szerint a sértett az ölési cselekményt megelőzően a vádlottat szidalmazta, így a sértetti közrehatás enyhítő körülményként történő értékelése nem mellőzhető. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a bírói gyakorlat enyhítő körülményként értékeli a cselekmény utáni öngyilkossági kísérletet és az eshetőleges szándékot is. Minderre és a vádlott beismerő vallomásra figyelemmel a büntetlen vádlottal szemben kiszabott büntetés erősen eltúlzott, melynek alapján a büntetés jelentős enyhítését tartotta indokoltnak.

A vádlott felszólalásában előadta, hogy a személyi körülményeiben változás nem történt. 1994. és 1997. években csípőprotézist kapott, melyet követően már nem tudott elhelyezkedni, időközben rokkantsági segélyét is megvonták. Alkalmi munkája mellett élettársa nyugdíjából éltek. Az ügy érdemében felszólalni nem kívánt, a megbánását hangsúlyozta.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője perbeszédében az írásbeli indítványával egyezően szólalt fel. A tényállás megalapozatlanságát érintő kifogásokat az ítéleti tényállás 1. pontjában rögzített rongálási kár vonatkozásában fenntartva, a kárösszegnek az eseti szaktanácsadói véleményben írtakkal egyező rögzítését indítványozta. A büntetés kiszabása kapcsán kiemelte, hogy halmazati büntetés került kiszabásra, a középértékből történő kiindulása szabálya ugyancsak irányadó, így a kiszabott büntetés eltúlzottnak nem tekinthető. Mindezek alapján az ítélet helybenhagyását kérte.

A vádlott az utolsó szó jogán felszólalni nem kívánt.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi fellebbezésekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírálta

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomó részben a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást. Az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértést valósított meg azonban, amikor a 2015. február 04. napján tartott tárgyaláson a jelenlévő feleket, valamint az elhunyt sértett jogainak gyakorlására jogosult egyeneságbeli rokonát - a lányát - a Be. 283.§ (1) bekezdésében írt indítványtételi és észrevételezési jogára nem nyilatkoztatta. A tanúként kihallgatandó sértettet a tárgyalóterem elhagyására már a vádismertetést és a Be. 284.§ (2) bekezdés b) pontjában írtak szerinti nyilatkoztatását megelőzően felszólította. Eljárási szabálysértés valósult meg akkor is, amikor a tárgyalásra kizárólag a halál okára és körülményeire véleményt adó egyik szakértőt idézte és őt ugyanezen kérdésekkel kapcsolatban egyedüli szakértőként hallgatta meg, annak ellenére, hogy a Be. 102.§ (2) bekezdése e körben két szakértő alkalmazását teszi kötelezővé. Miután azonban a két szakértő által készített írásbeli szakvéleményt a tárgyaláson változatlan formában tartotta fenn, annak megváltoztatására nem került sor, a szakértői vélemény és a szakértő által a tárgyaláson előadottak bizonyítékként történő felhasználásnak akadálya nem volt. Egyebekben az elsőfokú bíróság a bizonyítással kapcsolatos eljárási szabályokat betartotta, a vádlott és a tanúk figyelmeztetésére a szükséges körben sor került. A figyelmeztetések és az arra adott válaszok a jegyzőkönyvben rögzítésre kerültek. Az orvosszakértőnek a Bicskei Rendőrkapitányság 07020/412/2013.bü. számú ügyében adott szakvéleménye és kiegészítő szakértői vélemények ismertetésére - miután a kirendelő határozatban a szakértő figyelmeztetése a Be. 108.§ (6) bekezdésének megfelelően megtörtént és a szakértő nem jelezte, hogy az eljárási cselekményekről való értesítését kéri - a Be. 299.§ (1) bekezdésében írtakkal összhangban álló volt. A tényállás megállapítása szempontjából releváns okirati bizonyítékok ismertetése, illetve felolvasása a Be. 301.§-ának megfelelően hiánytalanul megtörtént. Tévedett azonban a Székesfehérvári Törvényszék, amikor az 1. tényállási pont kapcsán a rongálási kár vonatkozásában - mint eseti szaktanácsadói véleményt - értékelte bizonyítékként az üvegező-képkeretező azon véleményét, mely a rongálási kár összegét 57.726,- forint összegben határozta meg. A magyar büntetőeljárás rendszerében a szaktanácsadói vélemény nem bizonyítási eszköz, így önmagában a kárérték meghatározásának alapjául nem szolgálhat. (BH. 2008.326.) A jelen esetben ugyanakkor az ítélet tábla álláspontja szerint a kérdéses okirat tartalmára és a kibocsátó személyére, foglalkozására is figyelemmel nincs akadálya annak, hogy azt a bíróság, mint a Be. 116.§ (1) bekezdése szerinti okirati bizonyítékot értékelje. Ez azonban - figyelemmel arra, hogy a kérdéses okirat csupán azt igazolja, hogy az üvegező-képkeretező egyéni vállalkozó mennyiért értékesítette volna az adott paraméterekkel rendelkező nyílászárókat - a sértettet ért rongálási kár kategorikus meghatározására nem alkalmas, annak alapjául csak az egyéb bizonyítékokkal - így a sértett tanúvallomásával és az ezzel kapcsolatos hivatalos feljegyzéssel - összevetve szolgálhat.

A Székesfehérvári Törvényszék a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat tehát feltárta, azokat a Be. 78. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően egyenként és összességükben is értékelte.

Az elsőfokú bíróság az eljárása során túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, azonban az iratok tartalma és a vádlott másodfokú nyilvános ülésen a személy körülményei körében tett nyilatkozata alapján az ítélet indokolása és a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a tényállás is kiegészítésre szorul az alábbiak szerint:

Az ítélet indokolásának első bekezdésben a Be. 258.§ (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a vádra történő utalás körében rögzítendő, hogy a Bicskei Járási Ügyészség hivatkozott vádiratának száma: B.415/2013/8. szám, a Fejér Megyei Főügyészség megjelölt vádirata pedig a B.563/2014/10/I. számot viseli. A Székesfehérvári Törvényszék az ügyeket a 2014. november 26. napján jogerős B.286/2014/2. számú végzésével egyesítette.

A vádlott személyi körülményei - a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata és a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján - kiegészítendő azzal, hogy a vádlottat 1994. és 1997. években csípőprotézist kapott, melyet követően már állandó munkahellyel nem rendelkezett, időközben rokkantsági segélyét megvonták. A cselekmény idején alkalmi munkája mellett a sértett nyugdíjából élt. Más büntetőeljárás nincs ellene folyamatban.

A tényállás 1. pontjában rögzített rongálási kár összegét a másodfokú bíróság a vállalkozó nyilatkozata (412/2013.bü. nyom.ir. 99.o), az 1. számú tanú r.törm. hivatalos feljegyzése, valamint a sértett tanúvallomásai (93-95.o, 101-103.o) alapján akként pontosítja, hogy az az 50.000,- forintot meghaladta, de a 60.000,- forintot nem érte el.

Az ekként kiegészített ítéleti tényállás már hiánytalan, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hibáktól, a vádlott tagadásával szemben álló részben is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, így a Be. 351.§ (1) bekezdése és a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének - bár igen szűkszavúan - de a szükséges mértékben eleget tett. A tényállás megállapítása során értékelt bizonyítékokat megjelölte, a vádlotti vallomást az egyéb bizonyítékok tükrében tényállási pontonként megvizsgálta, számot adva arról, hogy azt mely állítások tekintetében és miért fogadta el, mely vonatkozásában pedig miért és minek alapján vetette el. Érveivel a másodfokú bíróság is jórészt egyetértett, azokat a felek sem vitatták. Indokolása csak az 1. tényállási pont kapcsán szorul pontosításra. Helyesen hivatkozott e körben az ügyész arra, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített 57.000,- forintos elkövetési érték nem felel meg az elsőfokú bíróság által elfogadott eseti szaktanácsadói véleményben rögzített 57.720,- forintos összegnek. Nem vitás az sem, hogy az nem azonos a sértett által említett 40.000 - 50.000,- forint körüli összeggel sem, miközben az ezektől eltérő megállapítását a törvényszék külön nem is indokolta. E körben azonban az ítélet tábla már nem osztotta a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy a rongálási kárt a hivatkozott eseti szaktanácsadói vélemény alapján 57.720,- forintban indokolt megállapítani. A fent kifejtettek szerint a „szaktanácsadói vélemény” alapján az elkövetési érték kategorikusan nem határozható meg. Az üvegező-képkereztető nyilatkozata, mint okirati bizonyíték, továbbá a sértett tanúvallomása és a nyomozási iratok 97. oldalán található rendőri jelentés alapján csak annyi rögzíthető, hogy a rongálással okozott kár az 50.000,- forintot meghaladta, de a 60.000,- forintot nem haladta meg, tekintettel arra, hogy a sértett - bár nyilatkozata szerint a helyreállításért 50.000,- forintnál többet nem fizetett - elmondta azt is, hogy a megrongált dupla üvegű ablak helyett csak szimpla üvegű ablak került beszerelésre, a nyílászárók szállítását a lánya intézte, a beszerelésben pedig szomszédai segítettek, mely kijelentések alapján megalapozott ténybeli következtetés vonható arra, hogy a rongálással okozott kár az 50.000,- forintot ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan meg kellett haladja. Egyebekben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy azok egymásra épülnek, egymást kiegészítik, a vádlott büntetőjogi felelősségének az irányába mutatnak, kizárva ezzel a másképp történés lehetőségét, így a másodfokú bíróság is bizonyítottan látta a tényállásban rögzített cselekmények elkövetését.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette a cselekményeket is.

Helyesen döntött, amikor a vádlott cselekményeit a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján bírálta el. Amennyiben ugyanis az elkövetés időben elhúzódik és ennek során a

büntető anyagi jogi szabályok módosításra kerülnek, az elkövetéskori törvény alkalmazása szempontjából a halmazatban lévő utolsó cselekmény elkövetésének időpontja irányadó (BH. 2004.304.), ami a jelen esetben 2014. június 26. napja, mely már a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2013. július 01. napján történt hatályba lépését követő időszakra esik.

A vádlotti szándék bíróság által történő megítélése kapcsán előjáróban rögzítendő, hogy a Btk. 18.§-a és a III. számú Büntető Elvi Döntés értelmében a cselekmény önhibából eredő ittas állapotban történő elkövetés esetén még az ezzel összefüggésben kialakult esetleges tudatzavart állapot sem értékelhető az elkövető javára. Az önhibából ittas vádlott cselekménye annak tárgyi oldalához mérten minősülhet szándékos vagy gondatlan bűncselekményként.

Az elsőfokú bíróság a vádlotti szándékot a tényállás 4. pontjában rögzített élet elleni bűncselekmény kapcsán érdemben a 3/2013. Büntető Jogegységi Határozatban írtaknak megfelelően megvizsgálta. A cselekmény tárgyi oldalának elemeiből - az alkalmazott eszközből, a szúrás irányából és erejéből, az érintett testtájékból - alappal következtetett arra, hogy a vádlottnak előre kellett látnia a sértett halálos sérülése bekövetkezésének lehetőségét, és helytállóan jutott arra is, hogy a vádlott - különös tekintettel arra, hogy a sértett erősen vérző sérülését a szemle jegyzőkönyvben rögzített nagy mennyiségű vér, de saját elmondása alapján maga is észlelte, ennek ellenére a halálos eredmény elhárítása érdekében semmit nem tett, aludni tért - a sértett halálába belenyugodva cselekedett, az ölési cselekményt tehát eshetőleg szándékkal valósította meg.

Az ítélet jogi indokolása körében utalni kell arra is, hogy az a körülmény, hogy a sértett a szúrást megelőzően szidalmazta a vádlottat, aki ettől indulatos állapotba került, a 3/2013. számú Büntető Jogegységi Határozatára is figyelemmel az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítására alapot nem teremt, az csupán a büntetés kiszabása körében értékelhető. Kétségtelen, hogy a vádlott cselekménye az indulat magas fokára utal, azonban annak méltányolható, azaz bizonyos fokig igazolható és erkölcsileg menthető okból kell származnia, ilyet a cselekményt egyébként elismerő a vádlott sem tudott megjelölni. Az, hogy a sértett őt vagy akár felmenőjét szidalmazta, a sértettel huzamosabb ideje együtt élő, a sértettel italozás során korábban több hasonló konfliktusba került vádlott magatartását, reakcióját semmilyen módon nem igazolja. A szidalmazásból fakadó esetleges sérelmek és az arra adott válasz objektíve sem állnak arányban egymással, a cselekményt erkölcsileg nem mentik. Nem merült fel adat a vádlott sértettnek történő kiszolgáltatottságára, folyamatos, hosszan tartó gyöttrésére, megaláztatására sem, sőt a rendelkezésre álló adatok éppen arra utalnak, hogy a vádlott volt az aki a sértettet ittas állapotban történt veszekedéseik során rendszeresen bántalmazta.

A tényállás 1./, 2./ és 3./ pontjában rögzített cselekmények minősítése a büntető anyagi jogszabályokkal összhangban álló, az - nyilvánvaló elírás folytán - csak annyiban szorul helyesbítésre, hogy a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntettét a vádlott helyesen a tényállás 2. pontjában, míg a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétségét helyesen a tényállás 3. pontjában rögzített cselekményével valósította meg.

A Székesfehérvári Törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel, azzal, hogy súlyosító körülményként a többszörös (kettőt meghaladó) halmazat értékelendő, de az 56/2007. Bk. vélemény II/7. pontja alapján nem mellőzhető a vádlott italozó életmódjának ekkénti értékelése sem, tekintettel arra, hogy ezen életmód a vádlott esetében agresszivitással párosult és a tényállásban is rögzítettek szerint az együttélési szabályok sorozatos megszegését - a sértett rendszeres bántalmazását - eredményezte. Osztotta az ítélet tábla a védői

álláspontot abban a körben, hogy az emberölés eshetőleges szándékkal történt elkövetése, továbbá a vádlott öngyilkossági kísérletben is testet öltő megbánása, egészségi állapota, de a sértett irányadó tényállás szerint megállapítható közrehatása, a vádlott ok nélküli szidalmazása is enyhítő körülményként értékelendő.

Mindazonáltal az elsőfokú bíróság által halmazati büntetésként kiszabott 13 évi szabadságvesztés az élettársát ittas állapotban rendszeresen bántalmazó, neki az ölési cselekményt megelőzően is több alkalommal testi sérülést - egy esetben nyolc napon túl gyógyuló singcsont törést - okozó vádlott esetében, a többszörös halmazatra is figyelemmel eltúlzottnak nem tekinthető, különös tekintettel arra, hogy a büntetlen előélet a jelen eljárás tárgyát képező további bűncselekmények hosszabb idő át tartó, rendszeres elkövetése mellett csak rendkívül csekély mértékben vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés tehát a Btk. 80.§ (1) bekezdésében rögzített büntetéskiszabási elveknek megfelelő, a befejezett élet elleni cselekmény tárgyi súlyával arányban álló és szükséges a Btk. 79.§-ában írt büntetési célok érvényre juttatásához, annak enyhítését a másodfokú bíróság indokoltnak nem látta.

A Székesfehérvári Törvényszék törvényesen állapította meg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, de a mellékbüntetést és a járulékos kérdéseket is helyesen rendezte.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét - annak helyes indokaira tekintettel - a tényállás helyesbítése és az indokolás fenti kiegészítése mellett - a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről és a Be. 338.§ (1) bekezdése alapján a védői díj, valamint a holttest tárolási díjával kapcsolatban felmerült, eddig még a költségjegyzékben nem szereplő költségek viselésére a vádlottat kötelezte.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetését követően előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. év február hó 23. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szalai Géza s.k.
előadó bíró

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
bíró

A Székesfehérvári Törvényszék 6.B.262/2014/14. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.205/2015/13. számú végzése folytán 2016. év február hó 23. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2016. év február hó 23. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző